

Grundloven, rørte der sig naturligtvis et stærkt Dnsse om, at et lignende Fremstridt ogsaa maatte blive gjort i Kjøbstæderne. Hvilken Vej man skulde gaae for, at tilveiebringe denne større Selvstændighed, var imidlertid uklart for de Fleste i selve Kjøbstæderne; men under den Drøftelse, der da fandt Sted, var der dog Eenstemmighed om eet Dnsse. Der var eet Dnsse, der bestemt blev formuleret, det nemlig, at den active Borgerrret, som hidtil havde været forbeholdt en enkelt Stand, nemlig Børgerstanden i Kjøbstæderne, maatte blive udstrakt videre. Det blev overalt erkjendt, at det vilde være et tjenligt Middel til Udviklingen af det communale Liv, naar den store Mængde Stattehvere, som hidtil var udelukket fra at deeltage i de communale Raadslagninger, dertil fik Afgang. Min Livsstilling gav mig en særegen Opfordring til at fyles med denne Sag og til at overveie med de Mænd i Kjøbstadcommunerne, med hvem jeg stod i Forbindelse og til hvem jeg havde Tillid, om hvorledes man bedst kunde naae dette Maal. Jeg saae da intet andet Middel til at tilveiebringe en Reform i den communale Valglov end ved at følge den Vej, der var anvist i 1855, som den da var bleven kjendt guldig baade af Rigsdagen og af Regjeringen. Jeg tog altsaa Loven for Landcommunerne som Grundlag for det Lovudkast, som jeg indsendte til Regjeringen, og med den daværende Indenrigsministers Samtykke og fulde Samstemning blev Rigsdagen forelagt i forrige Session. Da Lovudkastet kom i Udvalg, saa var der fra Fleertallets Side et meget stærkt Dnsse om, at man skulde komme til en aldeles fri Valgret i Communerne; kun en Minoritet holdt paa Lovforslaget, som det da var indgivet, og i denne Minoritet vare end ikke alle tre Medlemmer enige, hvorimod Forslagsstilleren selv og et andet Medlem stode paa, at man skulde holde paa Loven i den Stikkelse, hvori den var fremkommen. Men der var Forslagsstilleren ligesom det andet Medlem klart, at der ikke var nogen som helst Udfigt til at sætte Mindretallets Mening i saa Henseende igjennem, og derfor forenede man sig efter vidtløftig Forhandling med Majoriteten om subsidiairt at stille Forslag om, at den høiest beskattede Halvdeel af de i Kjøbstæderne Boende skulde vælge den større Halvdeel af Borgerr-

præsentationens og Vigningscommissionens Medlemmer, hvilket var den hderste Grændse, hvortil Fleertallet i Udvalget vilde gaae, men hvis dette subsidiaire Forslag ikke kunde sættes igjennem, ansaae Majoriteten i Udvalget den nuværende Tilstand for bedre. Grunden, hvorfor jeg i Særdeleshed troede at burde holde paa, at den høiest beskattede Femtedeel skulde alene have Valgretten til den større Halvdeel af Borgerrrepræsentationens og Vigningscommissionens Medlemmer, var væsentlig den, at det var af den daværende Regjering anset som aldeles nødvendigt, at der blev en fuldkommen formel Overensstemmelse mellem Valgloven for Kjøbstæderne og Valgloven for Landcommunerne, og det af den Grund, at man ansaae det nødvendigt for at kunne tilveiebringe en communal Melleminstans for Kjøbstæderne og Landet i Forening, eller i alt Fald en communal Melleminstans for Kjøbstæderne. Jeg anseer det for meget tvivlsomt, om dette Sidste, en communal Melleminstans for Kjøbstæderne, er enten ønskeligt eller nyttigt; jeg troer ikke, at der er mange fælles Interesser for Kjøbstæderne, ja, jeg tør næsten sige, at der i mange foldige Tilfælde er modstridende Interesser for Kjøbstæderne; de have vel omtrent de samme Anliggender indenfor Amtets Grændser at behandle, men der er ofte en indbyrdes Jaloufi mellem dem, som gjør, at den ene Kjøbstad har forskjellige Anskuelser om det, som i Almindelighed kan være nyttigt ligeoverfor den anden. Dette Hensyn, at tilveiebringe en communal Melleminstans, som, saavidt jeg har opfattet Sagen rigtigt, var den væsentlige Grund, hvorfor den daværende Regjering vilde bestemt holde paa den formelle Overensstemmelse mellem Valgloven for Kjøbstæderne og for Landcommunerne, ansaae jeg altsaa ikke for at have nogen særdeles stor Betydning. Det næste Spørgsmaal, der derfor stillede sig for mig, var det, om man, naar man istedetfor Femtedeelen satte Halvdelen, da opnaaede det, som var Delingens Hensigt, nemlig at Formuen fik en overveiende Betydning ved Valgene, at den fik en saadan Indflydelse, at Eiendomsbesidderne kunde være betryggede mod Overgreb under de bestaaende Bestemmingsnormer, og at Valgets Godhed sikredes derved, at man ud-